

Tisková zpráva, Brno, 25. června 2020

Přední astrofyzik přechází do Brna. Umožní to unikátní grant MUNI Award

Mimořádný grant MUNI Award in Science and Humanities udělila Masarykova univerzita (MU) astrofyzikovi Norbertu Wernerovi. Slovenský vědec, který působil na řadě světových univerzit, hledá ve svém výzkumu odpovědi na otázky, proč není ve vesmíru víc hvězd nebo jak černé díry ovlivňují své okolí. Nedávno byla díky jeho pozorováním doložena zatím největší zaznamenaná erupce ve vesmíru. Werner na novou pozici na MU oficiálně nastoupí od 1. července.

MUNI Award in Science and Humanities je mimořádný grant interní Grantové agentury MU. Jeho vítěz získá na dobu až pěti let podporu ve výši pěti milionů korun ročně s tím, že bude po celou dobu působit v Brně. Werner se stane teprve třetím držitelem tohoto grantu. „*Cílem MUNI Award je přilákat na Masarykovu univerzitu odborníky na světové úrovni a vytvořit jim co možná nejlepší podmínky pro realizaci jejich výzkumné činnosti, a to bez nadbytečné administrativy,*“ uvedla prorektorka Masarykovy univerzity pro výzkum a doktorské studium Šárka Pospíšilová.

Norbert Werner aktuálně vede výzkumný tým na Univerzitě Loránda Eötvöse v Budapešti, přednáší na Masarykově univerzitě a také na univerzitě v japonské Hirošimě. Do střední Evropy se vrátil po osmiletém pobytu ve Spojených státech amerických, kde působil na Stanfordově univerzitě. Místo tam získal díky grantu NASA zaměřeného na využívání observatoře Chandra, která na oběžné dráze Země zachytává rentgenové záření ze vzdálených oblastí vesmíru. Právě rentgenové snímky využívá Werner při zkoumání vlastností mezigalaktického plynu v kupách galaxií nebo chování černých děr v jejich středech.

Nedávno byla díky jeho staršímu pozorování doložena zatím největší zaznamenaná erupce ve vesmíru, která se odehrála v galaxii s označením WISEA J171227.81–232210.7, jež patří do souhvězdí Hadonoše a je vzdálená 390 milionů světelných let od Země. Werner před několika lety objevil na rentgenových snímcích dutinu v mezigalaktickém plynu, tedy útvar, který bývá následkem takzvaných výtrysků energie z černých děr. Sám ale původně teorii o takto masivní erupci zavrhl jako málo pravděpodobnou. Potvrdila ji až následná pozorování dalších vědců pomocí nových přístrojů.

V Brně se chce Werner věnovat nejen těmto pozorováním, ale také spolupráci s technologickými firmami, které se zabývají vývojem malých vesmírných družic. Ty jsou využitelné mimo jiné pro významné rozšíření pozorovacích a tedy i výzkumných možností astronomů a astrofyziků.

MUNI Award in Science and Humanities je grantová podpora, kterou zavedla Masarykova univerzita s cílem přilákat úspěšné vědce, jimž nabídne takové podmínky, aby měli motivaci přesunout se ze zahraničí do Česka a dlouhodobě zde dosahovat špičkových vědeckých výsledků. Držitel získá pracovní smlouvu na tři roky a grant ve výši pět milionů korun ročně. V případě úspěšného hodnocení po třech letech mu může být smlouva prodloužena na další dva roky a poté na dobu neurčitou. Univerzita tak již získala na Fakultu informatiky MU předního světového odborníka na teorii grafů Daniela Krále, který před tím působil na britské Univerzitě Warwick, a na Filozofickou fakultu MU britského experta na dějiny umění Matthew Rampleyho, který se přesunul z Univerzity v Birminghamu.

Mgr. Tereza Fojtová, tisková mluvčí Masarykovy univerzity

Rektorát, Žerotínovo nám. 9, 601 77 Brno, T: +420 549 494 949, M: +420 724 517 335, E: fojtova@muni.cz, www.muni.cz

Text této tiskové zprávy, k němuž vykonává autorská práva Masarykova univerzita, je dostupný pod licenčními podmínkami Creative Commons Uvádějte autora 3.0 Česko. Užití textu na základě zákona tím není nijak omezeno, zůženo či limitováno